

Projectplan Chanoeekaviering

2019

Stichting
Vrienden
**Joodse
Gemeenschap**
Utrecht

Inhoudsopgave

1. Algemeen: disciplines Chanoekaviering

- a. Immaterieel cultureel erfgoed 3
- b. Dans, muziek en voordrachten 4
- c. Verbindende cultuurparticipatie 4
- d. Speciaal programma voor kinderen 5

2. Het belang van de Chanoekaviering

- a. Betekenis voor de stad 5
- b. Ondernemerschap: bereik, marketing, planning 6

3. Toelichting Chanoeka

- a. Geschiedenis: Chanoeka als symbool voor tolerantie 7

1 Algemeen: disciplines Chanoekaviering

De Chanoekaviering is een sociaal, cultureel en verbindend evenement wat laat zien hoe **licht** symbool staat voor de vrijheid en tolerantie zoals wij die vandaag de dag kennen in Nederland.

Tijdens het openbare evenement komen meerdere disciplines aan bod, die hieronder toegelicht worden.

a. Immaterieel cultureel erfgoed

De Chanoekaviering heeft in 2013 een plekje gekregen in het register van de **Nationale Inventaris Immaterieel Cultureel Erfgoed** in Nederland, zoals omschreven in het UNESCO-verdrag. Chanoeka Utrecht is hiermee de eerste Joodse traditie die op deze lijst staat.

Het Kenniscentrum Immaterieel Erfgoed heeft in samenwerking met Chanoeka Utrecht een lesbrieven ontwikkeld voor op school, club of thuis. De lesbrieven is gratis verkrijgbaar op immaterieelerfgoed.nl.

UNESCO verwoordt het belang van cultureel erfgoed als volgt: *Het gaat erom immaterieel erfgoed levensvatbaar te houden voor de toekomst, waarbij de belangrijkste rol is weggelegd voor de lokale gemeenschappen die dit immaterieel erfgoed dragen.*

(bron: immaterieelerfgoed.nl)

De viering van Chanoeka in Utrecht draagt bij aan het beschermen en levensvatbaar houden van belangrijk cultureel erfgoed.

b. Dans, muziek en voordrachten

Muziek en dans zijn belangrijke onderdelen van de Chanoekaviering, evenals inspirerende voordrachten van hoogwaardigheidsbekleders.

Vanzelfsprekend is er tijdens de Chanoekaviering livemuziek. Joodse muziek bevat een divers scala aan genres en is duizenden jaren oud. Er wordt gezongen door o.a. een cantor: een Joodse voorzanger. Tijdens het programma worden er traditionele dansen opgevoerd.

Na afloop is er voor alle bezoekers gelegenheid om mee te dansen op de livemuziek. Het dansen symboliseert deze vrijheid en verbinding: het is dansen tégen onverschilligheid en dansen vóór tolerantie.

‘Dansen tégen onverschilligheid, dansen vóór tolerantie’

Chanoekaviering Utrecht 2017 op de Stadhuisbrug.

Iedere viering vragen we schrijvers, sprekers, politici en hoogwaardigheidsbekleders om een bijdrage. Zo zijn afgelopen jaren voordrachten te horen geweest van bijvoorbeeld Opperrabbin Binyomin Jacobs, oud-minister Frits Bolkestein, prof. dr. Bob Smalhout, maar ook onze eigen Utrechtse Rabbijn Heintz en de Burgemeester van Utrecht de heer Jan van Zanen.

Om een indruk te krijgen, kunt u een sfeerimpressie van de Chanoekaviering van 2018 bekijken op <http://chanoeka.info/>

c. Verbindende cultuurparticipatie

Dankzij de Joodse oorsprong van het feest, heeft de Chanoekaviering een multicultureel karakter. Tel daarbij op dat het evenement vrij toegankelijk is voor alle bewoners van Utrecht en omstreken én dat Chanoeka viert dat er vrijheid en tolerantie is: hiermee biedt de viering een samenbindende beleving vol cultuurparticipatie aan.

Het evenement geeft een sterk signaal af: iedereen is welkom, iedereen is vrij om te geloven en om dit te vieren met muziek, dans, cultuur en... lekkere hapjes. Want inderdaad, wat is een Chanoekaviering zonder traditionele Joodse lekkernijen? Proef bijvoorbeeld van de *latkes* (een soort aardappelpannenkoekjes) en de *soefganiot* (een soort berlinerbollen gevuld met jam).

d. Speciaal programma voor kinderen

Kinderen zijn belangrijk, ze zijn 'de volgende generatie' en zullen later onze culturele - en zingevingsvrijheid beschermen en waarborgen. Daarom is er speciale aandacht voor de kinderen tijdens de Chanoekaviering:

- Tijdens het hoofdprogramma kunnen de kinderen in een naastgelegen tent creatief aan de slag met tekenen, knutselen, muziek en lekkere hapjes. Natuurlijk zullen er ook spelletjes gespeeld worden, met o.a. het vierkante tolletje: *de dreidel*.
- De kinderen worden op het podium uitgenodigd nadat de lichten van de Chanoekakandelaar zijn aangestoken. Zo wordt symbolisch het licht overgedragen aan de volgende generatie.

2 Het belang van de Chanoekaviering

a. Betekenis voor de stad

De Chanoekaviering is een uniek en onderscheidend evenement in Utrecht:

- **Uniek:** er is in Utrecht geen ander cultureel evenement met de unieke combinatie van cultuur, erfgoed, creativiteit, cultuurparticipatie, sfeervolle beleving, krachtige universele boodschap en een inkijkje in de traditionele Joodse manier van het vieren van een kostbaar goed: de vrijheid zoals wij die vandaag de dag in de Nederlandse maatschappij kennen.
- **Urgentie:** Meer dan ooit is de vrijheid in het geding. Denk aan de nieuwsberichten over discriminatie, intolerantie jegens andersdenkenden, antisemitisme etc.. Het is daarom uiterst actueel om in deze tijd te benadrukken dat elk mens op aarde vrijheid kan en mag genieten zolang hij de vrijheid van een ander niet aantast.
- **Onderscheidend en voorbeeldfunctie:** Utrecht is het midden van Nederland en daarmee de aangewezen stad voor een cultureel evenement wat vrijheid ondersteunt. Door het dragen van de Chanoekaviering toont Utrecht zich een voorbeeld voor heel Nederland.

UNESCO-doelstelling ondersteunen: "Het gaat erom dat immaterieel erfgoed levensvatbaar wordt gehouden voor de toekomst, waarbij de belangrijkste rol is weggelegd voor de lokale gemeenschappen die dit immaterieel erfgoed dragen.", is te lezen op de website immaterieelerfgoed.nl. De Chanoekavieging in Utrecht is het eerste Joodse feest wat is uitgeroepen tot Immaterieel Cultureel Erfgoed in Nederland.

b. Ondernemerschap: bereik, marketing, planning

Beoogd bereik en publieksgroepen: Met de Chanoekavieging willen we minimaal 500-1.000 bezoekers verwelkomen. Alle bewoners van Utrecht e.o. zijn welkom. Ieder jaar proberen we door een creatief en inhoudelijk programma een groter publiek te bereiken.

Marketing: De organisatie van de Chanoekavieging bestaat volledig uit vrijwilligers. Iedere vrijwilliger neemt eigen expertises en ervaringen mee en probeert in zijn of haar netwerk fondsen te werven of praktische ondersteuning te krijgen voor het feest.

Sponsors: Ieder jaar proberen we sponsors te vinden, bijvoorbeeld mensen die helpen opbouwen of tijdens het evenement EHBO-er of steward zijn. Of een bedrijf wat een piano ter beschikking stelt, een restaurant wat hapjes voor gasten levert enzovoort. De financiële ondersteuning is *nog niet voldoende* om de onkosten volledig te dekken. Donateurs zijn dan ook van harte welkom!

We maken het Chanoeka evenement bekend via de volgende kanalen:

- In lokale (gedrukte) kranten in Utrecht en omgeving.
- Op websites en sociale media van lokale RTV in Utrecht, zoals duic.nl en rtvutrecht.nl.
- Via diverse culturele platforms en posters in supermarkten, openbare plekken, maar ook via zingevingsorganisaties, geloofsgemeenschappen, bedrijven, winkels in Utrecht.
- Via sociale media-kanalen van o.a. de vrijwilligers en welwillende organisaties
- Joods Utrecht maakt deel uit van een landelijke Joodse Netwerk.

Planning project: De Chanoekavieging is bevestigd en staat gepland op **zondagmiddag 22 december 2019 tussen 16:00-19:00** bij het conservatorium op de Mariaplaats in het centrum van Utrecht.

In de maanden augustus, september, oktober en november zijn er diverse vergaderingen van zowel het gehele organisatie-team als de verschillende deelteams: kinderwerk, fondsenwerving, organisatie, sprekers, muziek, versnaperingen enzovoort. De evaluatie vindt gewoonlijk plaats in december of januari volgend op de Chanoekavieging.

3 Toelichting Chanoeka

a. Geschiedenis: Chanoeka als symbool voor tolerantie

Geschiedenis: Chanoeka is een Joods feest dat ook bekend staat als 'het feest van de lichtjes'. Chanoeka valt altijd in de donkere winterperiode van het jaar. De oorsprong van het feest heeft te maken met twee wonderbaarlijke gebeurtenissen: vrijheid en licht.

Vrijheid: In het jaar -164 was er geen godsdienstvrijheid in o.a. Judea wat onderdeel van het toenmalige Syrische rijk was. Een kleine groep dappere Joden verzette zich hiertegen, met succes. Deze kleine groep versloeg een machtig leger en veroverde zo de vrijheid terug. **Licht:** Het tweede wonder gebeurde diezelfde tijd in de tempel in Jeruzalem: er was geen olie meer, maar met één klein kruikje olie, bedoeld voor één dag, bleef een lampje acht dagen lang branden

Om deze wonderen te herdenken én om de vrijheid van godsdienst voor altijd te handhaven, is het Chanoekafeest geboren en wordt er vanaf dat moment ieder jaar een feest gevierd. Het licht symboliseert de vrijheid zoals wij die vandaag de dag in onze maatschappij kennen en willen beschermen en behouden.

Feest: De ingrediënten van het openbare feest zijn: artistieke uitingen zoals dans, zang en muziek, inspirerende voordrachten, het aansteken van de olielampjes in de 8+1-armige kandelaar. Na afloop zijn er warme lekkernijen te verkrijgen die met het Chanoekafeest verbonden zijn.

Lichtpuntje

Toekenning van subsidiesteun maakt dat u een lichtpuntje voor ons bent, zodat wij de continuïteit van deze boodschap kunnen waarborgen en de kinderen kunnen laten opgroeien in een klimaat van wederzijds respect en tolerantie.